

# „Metszéspontok” – rendészettudomány, bűnügyi tudományok, közigazgatástudomány és transzdiszciplinaritás

**KIS Norbert**

*A rendészettudományt nem lehet a közigazgatás és a bűnügyi tudományok, különösen a jogtudomány tárgyától való merev elhatárolással definiálni. A rendészet a közbiztonság és a közrend fenntartásának állami eszközrendszerét, az állami kényszer feltételeit, ezek hatékonyságát és jogi kereteit vizsgálja. A rendészettudományt transzdiszciplináris módon, a közigazgatás-tudományra és a bűnügyi tudományokra nyitottan kell kezelni. A rendészeti kutatásokat legalább öt dimenzióba kell kiterjeszteni: a közpolitikai és szabályozási, a szervezeti és szervezési, a feladat- és eszközrendszer, az eljárásrend és erőforrások dimenzióiba. A rendészetelméletnek a közigazgatás büntetőhatalmát is kutatnia kell ahhoz, hogy teljes és komplex képet kapjunk a jogérvényesítést szolgáló állami kényszerről.*

## Bevezetés<sup>1</sup>

A MAB a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola létesítési kérelmét 2015. július 10-én elutasította. Az elutasítás indoka így szól: „A törzstagok egy része a büntetőjog-tudomány, a közigazgatás-tudomány vagy az alkotmányjog területén kutatott és publikált. A rendészeti és igazságszolgáltatási aspektus világos megkülönböztetése hiányzik a dokumentumokból, miközben *tudományágként kizárólag a rendészettudományt* jelölik meg.” Jelen tanulmány a rendészettudomány és más társadalomtudományok metszéspontjait, az elhatárolás és a kapcsolódás problematikáját a MAB-kritika nyomán járja körül.

A rendészet fogalmi kereteinek meghatározására számtalan kísérlet történt. Ezek közös kiindulópontja a rendészet fogalmának tisztázatlansága, amely a rendészettudomány tárgyat is bizonytalanságban tartja.<sup>2</sup> Jelen tanulmány a rendészet társadalmi rendeltetésének a közbiztonság és a közrend fenntartását tartja. Ebből következően a *rendészettudomány kutatási alapkérdését a közbiztonság és a közrend fenntartásának hatékonysági és alapjogi (jogvédelmi) vonatkozásai jelentik.* A kutatási alapkérdés és a kutatási eredmény „közötti” módszertani út, a szempont- és eszközrendszer *nyitottsága más tudományterületekre*, a komplex megközelítés fontossága a hagyományos tudományterületi (tudományági) lehatárolásokat mozgásban tartja. A rendészeti kutatásoknak ezért

1 Köszönetemet fejezem ki Finszter Géza professzor úrnak a cikkel kapcsolatos véleményéért, különösen a rendészeti hatalom és a büntetőhatalom elhatárolásának kérdésével kapcsolatban.

2 Újabban Korinek (2008); Christián (2010)

nyitottnak kell lenniük a kutatási alapkérdések megválaszolásában a *közigazgatás-tudományhoz és a bűnügyi tudományokhoz* sorolt problematikákra, ezeket szükség szerint a rendészeti kutatás keretei közé kell emelni. A rendészettudomány nem működhet „maradékélv” alapján, azaz nem definiálhatja önmagát e két fenti tudományterületen kívül eső kérdésekre szorítkozva. Az a taxáció, amely a rendészeti kutatásokat az állami fizikai erőszak (kényszer) rendőrségi (igazgatási-jogi-szervezeti) rendszerére, a kriminológia és kriminalisztika egyes területeire korlátozza, *falakat emel a rendészeti kutatások köré*. Jelen tanulmány szemlélete látszólag ellenkezik a *rendészet és a büntetőhatalom közötti elméleti elhatárolásra* építő tanokkal, amelyek alapvetését Finszter Géza végezte el. Az ellentét azonban látszólagos. Ez a szemlélet is szükségesnek tartja a *megfelelő elhatárolásokat és rendszertani kategóriákat* az állami tevékenységek közjogi, jogszociológiai, dogmatikai, szervezettani aspektusai mentén. A rendészeti hatalom, a büntetőhatalom, a közigazgatási tevékenység attribútumai jelentős mértékben eltérnek. A kutatási módszertanban mégis *egymást részben átfedő kutatási alapkérdések*, hipotézisek vezetnek el többek között a rendészetelmélet kutatási céljaihoz. Azaz a közbiztonság és a közrend fenntartásának hatékonysági és alapjogi (jogvédelmi) kérdései szükségessé teszik, hogy a rendészeti kutatások a *büntetőjog, a büntetőeljárás, a szabálysértések vagy a közigazgatási represszió tárgykörével* is foglalkozzanak. A *transzdiszciplinaritás* módszert a kutatási alapkérdés és a kutatási eredmény közötti logikai kapcsolat tartja kontroll alatt. Ezért *nyitott és átfogó szemléletű rendészettudományra* van szükség, amely nem tudományesztétikai szempontok szerint definiálja önmagát, hanem a *sajátos (rendészeti) kutatási célhoz vezető büntetőtudományi és közigazgatási problematikát is képes integrálni*.

## Ortodoxia versus komplexitás a tudományrendszertanban

A *rendészet fogalmi keretei és a rendészettudomány tárgya* körüli bizonytalanságot mindaddig nem lehet feloldani, ameddig a közigazgatás és a bűnügyi tudományok, különösen a jogtudomány tárgyától való *merev elhatárolás* logikáját követjük. A német–francia *fogalomtörténeti megközelítés* jellemzően a bizonytalanság okait magyarázza, azonban nem visz közelebb a megoldáshoz.<sup>3</sup> A rendészet és a közigazgatás egy töről fakad, és előbbi ma is specifikus része a közigazgatásnak. Specifikus, amennyiben a közbiztonság és a közrend fenntartásának állami eszközrendszerét, különösen *az állami kényszer feltételeit, ezek hatékonyságát és jogi kereteit vizsgálja*. A rendészettudomány fogalmát nem más diszciplínák logikai kizárásával (kizáró vagy negatív definíció), hanem a kutatási célokhoz mérten szükséges transzdiszciplináris megközelítéssel, nyitott módon kell kezelni (nyitott vagy pozitív definíció).

Talán világosabban látunk, ha messziről rátekintünk a *tudomány evolúciójának* néhány jellegzetességére. A tudománytól távol áll a statikus és merev klasszifikáció. Napjainkban többen a *tudomány forradalmáról*<sup>4</sup> beszélnek, holott a tudománynak attribútuma a változás. Igaz, hogy napjainkban az egyes tudományterületek rendkí-

3 Magyary (1942) 562.; Christián (2010) 175.

4 Lásd Laki (2006)

vül dinamikusan integrálódnak, rendeződnek át, és új paradigmák szerint működő kutatási területek (globális témák, környezet, média) keletkeznek. A kutatás ily módon dinamikusabb lett, pontosabban dinamikusabbá kell válnia. Áthágja a korábbi határokat, interakcióba kerül más területek más szerkezetű tudásával. A problémamegoldás új szintézisei megbolygatják az ortodox diszciplináris struktúrákat új fogalmi rendszer bevezetésével és módszerekkel. A diszciplinák definíciói fellazulnak, a „normál tudomány” határain túli, a hagyományos diszciplinákon kívül megjelenő tudástartalmak szerveződnek. Az egyetemeknek is az új területek ellátására kell berendezkedniük, saját szervezeti struktúrájukat is a paradigmaváltást elősegítő logikai megfontolásokkal kell átalakítaniuk. A fő nehézség, hogy meg kell határozni a formálódó tudományterület alakzatát, az új paradigma gyakran konkurál a hagyományos diszciplína meghatározó vonásaként a tudós közösségben elfogadott paradigmával. A régi diszciplinák erős kontrollmechanizmust fejlesztettek ki, az intézményes jelleg a tanszékekhez, intézetekhez és folyóiratokhoz való kötődésben nyilvánul meg, amellyel egy tudós közösség (jogászok, szociológusok, politológusok csoportja) meg tudja határozni önazonosságát.<sup>5</sup> A diszciplinák újabbakat generálnak, új határokat hoznak létre, amelyeket azután védenek, s ismét áthágnak. A diszciplinák természetéből adódik, hogy olyan belső strukturális elégtelenség jellemzi őket, amely gátolja a nem csak egy területen kutatható komplex problémamegoldást.<sup>6</sup> A fenti gátló folyamatokat tapasztalhatjuk meg a rendészettudomány születésénél, különösen a büntetőtudományok oldaláról.

A közös nevező felé vezető út: a transzdiszciplináris módszer. Ez a diszciplinákat a célokra való összpontosítás közben egy magasabb szintű konceptuális nézőpontban keresztezi, új kutatási konfigurációkat alkot. Eredménye új tudás keletkezése, amelynek alkalmazási módja is eltér a korábbitól.<sup>7</sup> A rendészet és annak tudománya régi versenyző ezen a pályán, de helyét talán a merev diszciplináris határok nyitottabb kezelésével, egy horizontális (interdiszciplináris) tudományszemlélettel meg tudjuk találni.

## A kutatási cél és a transzdiszciplináris módszer

A rendészet célja a közrend és a közbiztonság fenntartása. A rendészettudományi kutatásokat ezen cél mentén legalább öt dimenzióba kell kiterjeszteni, amelyek a következők:

- a) közpolitikai és szabályozási dimenzió,
- b) szervezeti és szervezési dimenzió,
- c) a feladat- és eszközrendszer dimenziója,
- d) az eljárásrend dimenziója,
- e) az erőforrások (személyzet, technika) dimenziója.

*Ad a)* Jogállamban a közrendnek a közjog ad biztos kereteket. A jog által szabályozott köteleességek és tilalmak körét több jogág (büntetőjog, szabálysértési jog, közigazgatási jog) jelöli ki. Ezek tartalma közpolitikai, azaz szakpolitikai, jogpolitikai, krimi-

<sup>5</sup> Lásd Salter–Hearn (1997)

<sup>6</sup> Lásd Klein (1993)

<sup>7</sup> Lásd Gibbons et al. (2006)

nálpolitikai stb. kérdéskör. A korlátok – és gyakran a jogdogmatikai rendszer is – az Alaptörvényre épülő szabályozási konstrukcióban jelennek meg. A közbiztonság a fogalmat kitágítja az emberi tevékenységen (jogellenesség) túlmutató veszélyhelyzetek felé (pl. természeti katasztrófa).

*Ad b)* Szervezeti oldalról a közrend és közbiztonság fenntartása az állami kényszer érvényesítéséért felelős szervezeteket érinti. Kiemelten igaz ez a rendőrségre, de mindazon állami szervek idesorolhatók, amelyeknek a közrend és közbiztonság fenntartása érdekében megelőzési és beavatkozási kötelességük van. A közrendet sértő vagy veszélyeztető jogellenes tevékenység megelőzése, felderítése és az állami kényszer érvényesítése számos közhatalmat gyakorló szervezetnek ad rendészeti funkciót, például: ügyészség, szabálysértési hatóságok, büntetés-végrehajtás, de a közigazgatási büntetések jogérvényesítési folyamatában közreműködő közigazgatási szervek is idesorolhatók.

*Ad c-e)* A feladat- és eszközrendszer, az eljárásrend és az erőforrások elsősorban a rendészeti cél hatékony elérésének szempontjából jelentenek kutatási kérdést. A szervezeti és működési elvek, módszerek, hatásvizsgálat és kontrollok kérdései a kormányzás központi, ágazati és intézményi (vezetés, menedzsment) szintjén egyaránt megjelennek. A jogi meghatározottság, a szabályozás és annak jogelvi, jogvédelmi kérdései sem maradhatnak leíró jellegűek az ez irányú kutatásokban.

*A rendészettudomány tárgykörét ebben az öt dimenzióban kellően szélesre kell húzni ahhoz, hogy a kutatási alapcél, a közrend és közbiztonság fenntartásának komplex hatékonysági és jogi (jogvédelmi) problematikája átfogó és többdimenziós megalapozást kapjon. A rendészeti kutatásoknak érinteniük kell a bűnügyi tudományok tárgykörét, ezzel azonban nem kerülnek ki a rendészettudományi keretből.*

Ez a kutatási szemlélet nem vitatja, hogy *a rendészeti hatalom és a büntetőhatalom jelentősen eltérő közjogi és működési elvek mentén szerveződik*. A rendészet feladata a hatósági kényszer, amelynek lényege a veszélyelhárítás, a jelenben ható vagy a jövőre szóló fenyegetés. Ezzel szemben a büntetőhatalom szankciónál, amikor a veszély minden tilalom ellenére mégis létrejött, és választ ad a múltban lejátszódott jogsértésre. A tudományos kutatásban ezek a különbségek nem akadályt, hanem kapcsolódási pontokat jelölnek. Az állami büntetőhatalom lényeges pontja a szankciószabás, de a büntetőhatalom teljeskörűen nem írható le a szankciószabás momentumával. A büntetőpolitika, a büntetőjog a rendészet „jogi közege”, a közrend és közbiztonság, a „veszélyhelyzet” értelmezési kerete. *A rendészeti kutatásból ezért nem szabad kizárni a büntetőhatalom kérdéseit*, de a különbségek figyelembevételével kell kezelni azokat.

*A bűnügyi tudományokhoz tartoznak a bűnelkövetéssel, a bűnelkövetővel és a büntetőjogi szankciókkal kapcsolatos ismeretek, a jog területén az anyagi büntetőjog, a büntető eljárásjog és a büntetés-végrehajtás joga*. Különösen az első dimenzióból következően hiba, ha a *jogi és nem jogi polaritás* mentén zárunk ki vagy fogadunk be kutatási kérdéseket a rendészettudományban. Más szóval a „közjogászoknak”, sőt „büntetőjogászoknak” is feladatuk van a rendészettudományban. A közigazgatási jog kérdéseiről és a „közigazgatási jogászokról” ugyanez elmondható. *A rendészet kutatási célja legitimálja a diszciplináris keresztmozgásokat, a transzdiszciplinaritást*. A bűnügyi tudományok

részeként kezeljük a kriminológiát mint a bűnözésről, az elkövetőkről, az áldozatokról, a bűnözés kontrolljáról, a megelőzésről szóló tudás keretét. A kriminológia alapkérdései mind a rendészet kutatási alapcéljához kapcsolhatók. Ez a megállapítás igaz a kriminálpolitikára, a kriminálpedagógiára, a kriminálpszichológiára, az igazságügyi orvostanra és a kriminalisztikára, amely a bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, bizonyítására és a nyomozási cselekmények módozataira kidolgozott ismeretek és módszerek (krimináltechnika, kriminálmotiváció) összessége. *A rendszettudomány kutatási alapcélja átfedésben van a bűnügyi tudományok területével.* Ha a rendszettudományt a bűnügyi tudományokon kívül akarjuk definiálni, akkor egy „maradék” alapján rendszertelen tárgyhalmazt kapunk. Sőt: a rendészetet a bűnügyi tudományok segédtudományává degradáljuk. Korszerű tudományfelfogásban azonban az ilyen típusú rangsorolás értelmetlen. A lényeg az, hogy *a rendészeti kutatási alapcélhoz gyakran a bűnügyi tudományokon keresztül vezet az út.* A rendszettudomány azonban megőrzi identitását, mert *differentia specificája* a kutatási alapcél, amely a módszert is meghatározza: *a közbiztonság és a közrend fenntartásának hatékonysága és ennek jogi meghatározottsága.* A bűnügyi tudományok alapkérdései – különösen a büntetőjogban – viszont alapvetően nem hatékonysági természetűek, hanem morfológiai jellegűek, illetve jogelvi, jogdogmatikai indíttatásúak.

A fenti gondolatmenet a *közigazgatásra és annak tudományára* is igaz. A közigazgatás tevékenysége és a kutatás tárgya általánosabb a rendészetnél (általános igazgatás). Másfelől míg a rendészet központi kérdése az eszközrendszer cél szerinti (közrend, közbiztonság) „hatékonysága”, a közigazgatás tana csak újabban közelít a hatékony feladatellátás kérdéseire (újra felfedezve Magyary Zoltán szellemiségét).<sup>8</sup> A rendészet kutatási alapcélja olyan módszert tesz szükségessé, amely – a büntetőtudományok és a közigazgatás mellett – a *jogtudományi, szociológiai, szervezéstudományos kutatásokat* és ezek eredményeit is – szükség szerint – integrálja.

A fentebb idézett tételünk szerint a rendszettudomány fogalmát nem más diszciplínák logikai kizárásával (negatív definíció), hanem a kutatási célokhoz mérten szükséges transzdiszciplináris megközelítéssel, nyitott módon kell kezelni (pozitív definíció). A szakirodalom a *zártabb és a nyitottabb fogalomalkotásra* egyaránt szolgál példákkal.

Magyary Zoltán a rendészetet a *közrend megzavarása elleni védekezést* értette. Eszerint a rendészet a közigazgatás egyik ága, amelynek hatásköre a közigazgatás minden más ágába átnyúlik, ezért tartozik az általános igazgatáshoz, de célja határozottan körülhatárolt: az általános nyugalom, biztonság és a rend biztosítása.<sup>9</sup> Finszter Géza szerint „A rendészet a modern államban az a közigazgatási tevékenység, amelynek társadalmi rendeltetése a jogellenes emberi magatartásokból keletkező veszélyek elhárítása”.<sup>10</sup> „A rendészet anyagi joga azon jogszabályok összessége, amelyek a közrendet veszélyeztető magatartásokat meghatározzák és közigazgatási szankcióval (vagy büntetőszankcióval) fenyegetik”.<sup>11</sup> Szamel Lajos a rendészetet olyan *állami tevékenység-*

8 Lásd Magyary Zoltán *Közigazgatás-fejlesztési Program*.

9 Magyary (1942) 563–582.

10 Finszter (2013) 6.

11 Uo. 49.

nek tekintette, amely a közrend megzavarásának megelőzésére, a közvetlenül zavaró magatartás megakadályozására és a megzavart rend helyreállítására irányul. Az igazgatásrendészeti funkció a rendészet célját a közigazgatási felelősség érvényesítésével, ellenőrzéssel és szankcionálással érvényesíti.<sup>12</sup> Ezek *nyitott definíciók*, amelyeket jelentősen *leszűkítik* azok a meghatározások, amelyek a rendészetet kizárólag a legitim fizikai erőszakot is magában foglaló, rendőrségi (rendvédelmi) monopóliumba tartozó eszközök összességének,<sup>13</sup> illetve rendőrigazgatásnak tekintik.<sup>14</sup>

## **A rendészetelmélet viszonya a közigazgatási represszió problematikájával**

A *közigazgatás büntetőhatalmába* a közigazgatási ágazati joganyag büntetéssel fenyegetett megsértésének kérdésköre tartozik. A büntetőhatalom az állami kényszer egy formája. Jogérvényesítési logikája: a jogsértővel szemben kiszabott és alkalmazott, a jogsértéssel arányos, azt megtorló joghátrány, azaz büntetés. A közigazgatás hatáskörébe utalt büntetőhatalom a büntetőjogi bűnösség, a bűnösségi stigmatizáció és a szabadságvesztés büntetésének kivételével a joghátrányok minden nemére, a jogsértések minden típusára kiterjeszthető. Nevezük *közigazgatási represszió*nak, amelynek elnevezése franciául: *la répression administrative*, német–osztrák jogterületen: *Verwaltungsstrafrecht*, az Egyesült Királyságban: *regulatory enforcement sanctions*. A közigazgatási büntetőhatalom közjogi, jogelvi és dogmatikai konstrukciója nem vált egységes és koherens területté. A gyorsabb és hatékonyabb jogérvényesítés igénye a közigazgatási büntetőhatalom minőségében és súlyában is bővülő, komplex rendszereit hozta létre. Az adminisztratív represszió azonban rendszertani, alkotmányossági és jogpolitikai problémával terhelt terület maradt. Ennek növekvő jelentőséget ad az a trend, amely a *közigazgatási büntetőeszközök expanzióját* mutatja. Az expanzió a magyar jogérvényesítés szintjén is jelen van, mint ahogy számos európai országban. Az Európai Unióban a közösségi jog egységes érvényesítésének szintén növekvő jelentőségű eszköze az adminisztratív szankcionálás.

A közigazgatás büntetőhatalmának *feltételrendszere máig kevésbé kiforrott, hézagosan kutatott terület*.<sup>15</sup> A közigazgatás a létrejötté óta rendelkezik szankciós eszközökkel, amelyek – a jogérvényesítés hatékonyabbnak és gyorsabbnak vélt szolgálata érdekében – a büntető joghátrányokig terjednek. A közigazgatási represszió a fórumrendszer és az eljárás oldaláról közigazgatási joghoz kötődik, de az eljárási elvek alapját a „fair”, méltányos eljárás elvének alapjogi feltételei jelentik. A közigazgatási büntetőhatalom a magyar intézménytörténetben a kihágási jogban (az 1879-es XL. tc.-től az 1955. évi 17. tvr.-rel történő megszűnésig), a közigazgatás-ellenesség elméletében,<sup>16</sup> a szabálysértési jogban, valamint újabban a közigazgatási szankciótanban körvonalazódott.<sup>17</sup> A jogági

12 Szamel (1990) 30.

13 Finszter (2013) 10.

14 Uo. 50.

15 Kis–Nagy (2007) 7–30.

16 Lásd Angyal (1931)

17 Lásd Nagy (2002)

rendszertelenségnek és *tudománytani instabilitásnak negatív konzekvenciái* vannak. Ez az instabilitás okozza a közigazgatási represszióban a vákuumeffektust, azaz a jogelvi keretek és az alkotmányossági kritériumok fejletlenségét, viszonylagos hiányát.

A *rendészetelmélet* viszonya a közigazgatás büntetőhatalmához ellentmondásos. Magyary Zoltán a rendészet és a közigazgatás közötti differenciálás hangsúlyát a rendészet védő, megelőző, elhárító, egyfajta „negatív” tevékenységére helyezte, szemben a közigazgatás jogszolgáltató „pozitív” feladataival.<sup>18</sup> Az a fogalomalkotás, amely a közigazgatás védelmét és a közjog-érvényesítés kényszereszközzeit is beleérti a rendészetbe, ma is jelen van.<sup>19</sup> Ehhez képest a rendészet „rendőrigazgatási szemlélete” nem terjed ki a hatósági igazgatási kényszer minden formájára, így a közigazgatási kényszer és szankcionálás nem rendőrségi (nem rendvédelmi) formáira. A közigazgatás büntetőhatalma szélesebb és komplexebb terület, mint a rendőrigazgatás. *A rendészetnek (rendészetelméletnek) a közigazgatás teljes büntetőhatalmára kiterjedő tudományterületi bővítése szükséges ahhoz, hogy teljes és komplex képet kapjunk a jogérvényesítést szolgáló állami kényszer (végső soron a fizikai kényszert is magában foglaló) minden formájáról.* A rendészeti kutatások erősíthetik a közigazgatási szankciórendszer elméleti megalapozását, a jogpolitika és a kodifikáció támogatását. *A rendészetelméletnek nagyobb figyelmet kellene fordítania a közrend és a jogérvényesítés büntető igazságszolgáltatáson kívüli, represszív területére. A közigazgatási büntetőhatalomnak végső soron a közigazgatás-tudomány és a rendszertudomány közös halmazában kell helyet kapnia.* Komplex szankciópolitikai szemléletnek kell teret nyernie a jogpolitikában is. A párhuzamos szankcionálás például (ugyanazon jogsértésért) a nem hatékony, észszerűtlen szankcionálás kockázatát és az intézmények, eljárások felesleges többletfinanszírozását jelenti az állam részéről. Példa erre a közlekedés területén a szabálysértési és a közigazgatási bírságolás párhuzamos fenntartása (2008–2012), amelynek logikai abszurditása csak idővel vált világossá a jogalkotó számára.

## Következtetések

A rendészet fogalmi keretei és a rendszertudomány tárgya körüli bizonytalanságot mindaddig nem lehet feloldani, ameddig a közigazgatás és a bűnügyi tudományok, különösen a jogtudomány tárgyától való merev elhatárolás logikáját követjük. A rendészet a közbiztonság és a közrend fenntartásának állami eszközrendszerét, különösen az állami kényszer feltételeit, ezek hatékonyságát és jogi kereteit vizsgálja, ez a rendészet kutatási alapkérdése. A rendszertudomány fogalmát a kutatási célokhoz mérten, transzdiszciplináris megközelítéssel, a közigazgatás-tudományhoz és a bűnügyi tudományokhoz sorolt problematikára nyitott módon szükséges kezelni. A rendszertudomány nem definiálhatja önmagát a két másik tudományterületen kívül eső kérdésekre szorítkozva. A rendszertudományi kutatásokat legalább öt dimenzióba kell kiterjeszteni: a közpolitikai és szabályozási, a szervezeti és szervezési, a feladat- és

18 Magyary (1942) 564.

19 Finszter (2013) 16., 49.; Szamel (1990) 30.

eszközrendszer, az eljárásrend és az erőforrások dimenzióiba. A közigazgatás büntetőhatalma a tudomány „senki földje”, amely szélesebb és összetettebb terület, mint a rendőrigazgatás. A rendészettudománynak a közigazgatás teljes büntetőhatalmára kiterjedő tudományterületi bővítése szükséges ahhoz, hogy teljes és komplex képet kapjunk a jogérvényesítést szolgáló állami kényszerről.

## IRODALOMJEGYZÉK

- Angyal Pál (1931): *A közigazgatási jogellenesség büntetőjogi értékelése*. Budapest, MTA.
- Christián László (2010): *A bizonytalan alapra épülő ház, avagy a rendészet fogalmainak tisztázása*. In: *Iustum Aequum Salutare*, 6. évf. 1. sz.
- Finszter Géza (2013): *A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer*. Budapest, NKTK.
- Gibbons, Michael et al. (2006): *Re-thinking science: knowledge and the public in an age of uncertainty*. Cambridge (UK), Polity.
- Kis Norbert – Máthé Gábor (2004): *European Administrative Penal Law*. Budapest, BCE.
- Kis Norbert – Nagy Mariann (2007): *Európai közigazgatási büntetőjog*. Budapest, HVG-ORAC.
- Klein, Julie Thompson (1993): *Blurring, cracking, and crossing: permeation and the fracturing of discipline*. In Messer-Davidow, Elen (ed.): *Knowledges: Historical and critical studies in disciplinaryity*. Charlottesville, University of Virginia Press.
- Korinek László (2008): *Út a statisztikától a rendészet elméletéig*. In: *JURA*, 14. évf. 1. sz.
- Laki János (2006): *A tudomány természete: Thomas Kuhn és a tudományfilozófia történeti fordulata*. Budapest, Gondolat.
- Magyary Zoltán (1942): *Magyar közigazgatás*. Budapest, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda.
- Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program* (2011) Budapest, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium.
- Nagy Marianna (2002): *A közigazgatási szankciók elmélete*. Budapest, Osiris Kiadó.
- Salter, Liora – Hearn, Alison (1997): *Outside the lines: issues in interdisciplinary research*. Montreal, McGill-Queen's University Press.
- Szamel Lajos (1990): *A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai*. Budapest, MTA.

## SUMMARY

### **“Intersections” – The science of Policing and Law Enforcement, Criminal Sciences, Public Administration Science and Trans-Disciplinarity**

KIS Norbert

*The science of policing and law enforcement should not be defined by stressing its uniqueness vis a vis criminal sciences, the science of public administration and legal sciences. Law enforcement researches the government's possibilities to maintain public order and public security and the efficiency of coercive measures and related legal issues. Therefore the theory of law enforcement requires a transdisciplinary approach that includes to some extent researches of public administration and criminal sciences. The study analyses five possible dimensions for the research of law enforcement: the public policy and regulation, the organizational and management issues, the functions and toolkit, the processes and the resources. The research of law enforcement should be extended to the administrative (regulatory enforcement) repression so as to fully overview the processes and coercive power of law enforcement.*